

Розділ III

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ІНТЕГРАЦІЮ В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

УДК 37.013.3:57.081.1 (043.3)

О. В. Голота

О. Г. Ільченко

ОБЛАДНАННЯ КАБІNETУ ДОВКІЛЛЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Концепція «Нової української школи» і STEM-освіти визначають основні напрямки розвитку освіти. Важливою проблемою, яка стоїть перед загальноосвітньою школою, є проблема формування цілісного світогляду, життєствердного національного образу світу. Без розв'язання її неможливо планувати досягнення високих рівнів інтелекту та соціальної зрілості випускників, підвищення стану психічного і фізичного здоров'я, сталого розвитку суспільства.

Формування цілісного світогляду потребує відповідного навчального середовища, в тому числі його матеріального складника, елементом якого є кабінет довкілля (цілісного світогляду в старшій школі). Навчальний кабінет – складник навчального середовища, від якого на 29% залежить ефективність дидактичного процесу. Крім того, в однокомплектній школі економічно доцільно мати кабінет цілісного світогляду замість 5 окремих кабінетів, незалежно від того, викладається зміст освітньої галузі в інтегрованому курсі чи в інтегративній системі окремих предметів.

Метою статті є розкриття ролі кабінету довкілля (цілісного світогляду в старшій школі) у формуванні цілісного життєствердного національного образу світу школярів.

Виклад основного матеріалу. Кабінет довкілля – невід'ємна складова навчального середовища курсу «Довкілля» (1-6 кл.).

Обладнання кабінету довкілля визначається специфічністю навчального

предмету і відрізняється від інших кабінетів загальноосвітніх шкіл тим, що поряд з різноманітними обладнанням і технічними засобами навчання в ньому створюються умови для спостереження, дослідів, демонстрації живих об'єктів природи (рослин і тварин), роботи по виготовленню моделей, в тому числі і моделювання на комп'ютері. Базою для доповнення кабінету природним матеріалом, необхідним для заняття, можуть стати об'єкти природного і виробничого (сільськогосподарського) оточення: ліс, луки, водойма, колгоспне поле, сад, город.

Кабінет «Довкілля» в загальноосвітній школі – це спеціально обладнане приміщення, що забезпечує наукову організацію праці учнів і викладачів, дає можливість реалізувати провідні ідеї та методи навчання, що проєктуються педагогічною системою курсу «Довкілля». Провідна ідея курсу «Довкілля» – інтеграція знань.

В початковій школі курс «Довкілля» включає природознавство, суспільствознавство, історію свого краю, свого народу. В цьому курсі закладаються наукові знання, які в основній школі, розгалужуються на фізичні, астрономічні, хімічні, біологічні, географічні, історичні та ін. В кабінеті, обладнаному для вивчення курсу «Довкілля», має бути представлена матеріальна база для наукового засвоєння знань з основ цих наук, формування в учнів таких методів пізнання, як спостереження і дослідження. Тому кабінет курсу «Довкілля» суттєво відрізняється від інших кабінетів – фізики, хімії, біології, фізичної географії, історії. Цей кабінет є моделлю природного довкілля, в якому все є. Але в кабінеті учні можуть наочно сприйняти, як людина для полегшення вивчення складного світу довкілля умовно розділяє його на частини, що вивчаються окремими науками за допомогою властивих цим наукам методів і відповідних їм приладів. Структура кабінету «Довкілля» перебуває в стадії становлення, і поки що можна говорити про досвід його створення.

В школі, де немає паралелей і мала наповнюваність класів, під кабінет-музей «Довкілля» відводиться велика класна кімната з підсобним приміщенням, яке найдоцільніше з'єднати з кімнатою (але воно може бути і окремим, поруч з кабінетом).

В кабінеті виділяються куточки – астрономічний разом з метеорологічним – зліва від дошки, біля вікон. В ньому розміщена карта зоряного неба, модель сонячної системи, телескоп. За вікном – термометр, на вікні гномон (або кілька гномонів); проти вікна – флюгер. На стіні (можна поруч з картою зоряного неба) розташовують «народний прогностик». Справа від дошки розміщуються (найкраще в ніші) дві шафи – для збереження найуживанішого демонстраційного та лабораторного експерименту. При можливості використовуються окремі шафи для 1-4 і 5-6 кл. На стіні розміщені фізична карта півкуль та періодична система елементів Д. І. Менделєєва.

Біля демонстраційного стола, який розташований на підвищенні, як і в інших кабінетах, установлюють відеомагнітофон; комп'ютер ставлять на столі

так, щоб він не закривав дошку. При можливості використовують проектор і мультимедійну (інтерактивну) дошку.

Біля стіни, протилежної до дошки, обладнується «мінімайстерня». Вона складається з тумбочки з набором столярного та слюсарного інструменту і верстака, що відповідає ростові учнів.

В мінімайстерні є також шафа з «матеріалом довкілля». Його складають учні під керівництвом учителя (тут є картон, дерево, жерсть, фольга, дріт; шматочки пластмаси, оргскла, металу, шкіри, тканин; глина, пісок, камінці; гілочки дерев, сучки, шишки; дерев'яні дощечки різних розмірів, пластилін, цвяхи та ін. Набір посуду – вчителі використовують пластмасові «одноразові» стакани, миски, ложки, поліетиленові пляшки та ін.). Під час виконання завдань з моделювання учні беруть з шафи потрібний їм матеріал, інструмент. Така «міні майстерня» втілює ідею А.С. Макаренка про «вільну майстерню» для малюків, майстерню, яку радив мати при кожній школі М.В. Остроградський.

Біля майстерні – шафа з обладнанням для мінітеатру. В курсі «Довкілля» початкової школи один з важливих методів навчання – гра. Коли бджілка і мурашки (собака і кіт і т.д.) розмовляють про своє довкілля, вони одягають відповідні «костюми» і ставлять відповідні «декорації». «Костюми» і «декорації» виготовляються дітьми під час моделювання на уроках довкілля чи на уроках праці. «Декорації» – це моделі довкілля відповідної істоти – бджілки, мурашки, синички, ластівки та ін. Вони служать наочністю під час вивчення тем «Довкілля» і водночас використовуються під час гри.

Не менше цікавою для дітей початкової школи є подорож у «стародавню минувшину» – вони із захопленням перетворюються в «дружинників» з княжої доби та «козаків» Запорізької Січі. Шафа «стародавня минувшина» виконує роль міні-музея минулого рідного краю. В ній одяг, взуття українців, посуд, знаряддя праці, моделі житла. Учні їх з інтересом виготовляють і чекають, коли ця наочність буде використана на уроці.

В курсі «Довкілля» учні ведуть спостереження, дослідження за своїм здоров'ям, тому в кабінеті доцільно по можливості організувати «медпункт». Це куточок, де є аптечка, медичні ваги, лінійка для вимірювання зросту, силомір, фонендоскоп, прилад для визначення пульсу.

Світлу стіну (з вінками) займає куточок живої природи: акваріум, кімнатні рослини, розсада городніх рослин, «трава» для тварин та ін. Живий куточок для тварин краще розмістити у коридорі чи рекреації. Особливу радість у дітей викликають птахи. Їх голоси роблять модель довкілля живою.

Окрему шафу можна відвести під «речі природодослідника». В ній прилади природодослідника, сумка, різноманітні сачки, посуд для спостереження за життям комах, черв'їв, земноводних, плазунів; блокноти; туристичні килимки, що використовуються на уроках серед природи, одяг.

Кожен напрям роботи в кабінеті швидко знайде своїх прихильників серед учнів – астрономів, метеорологів, спостерігачів за тваринами і рослинами, «технарів», істориків, лікарів, артистів... Групи будуть вести спостереження і дослідження за інтересами, відповідати за свої куточки, дбати про них.

Найчастіше в цю роботу включаються і батьки, а особливо дідусі і бабусі. Кабінет «Довкілля» перетворюється в осередок шкільного життя, де і після уроків діти працюють під наглядом дорослих.

У великих школах, де багато паралельних класів, обладнують комплекс «Довкілля» (школа-гімназія №6 м. Кременчука, Старокостянтинівська СП Хмельницької обл.). В рекреації, яка відділяється від приміщення школи дверима, розмішуються живий куточок, зимовий сад, мінімайстерня, мінітеатр, мінімузей. В рекреації є меблі, які дозволяють проводити тут уроки чи певну частину уроку. В цій частині приміщення розміщуються класи початкової школи, кожен з яких є кабінетом певного напрямку довкілля: кабінет природознавства, кабінет праці, кабінет суспільствознавства та ін. При потребі вчителі використовують приміщення кабінету, що необхідний під час вивчення тієї чи іншої теми «Довкілля». Кабінет «Довкілля» для 5-6 класів обладнується окремо (СШ 37, СШ 30 м. Полтави).

В кабінеті можна вести і різноманітну позашкільну роботу, в процесі якої учні поглиблюють і розширюють знання по довкіллю, складають фенологічні таблиці, проводять досліди і оформлюють їх результати. В кутку живої природи учні спостерігають і доглядають за рослинами і тваринами.

Науково обґрунтоване сполучення сучасних видів технічних засобів навчання, демонстрації дослідів і результатів спостережень над об'єктами природи удосконалює викладання і організацію самостійної роботи учнів.

Комплексне використання технічних засобів кабінету створює передумови для творчого підходу в навчанні, що обумовлює активне мислення в учнів. Викладачеві необхідно прагнути до того, щоб обладнання кабінету «довкілля» сприяло максимальному виконанню учбової програми з мінімальною затратою часу на підготовку і включення в навчальний процес різноманітних аудіовізуальних та інших засобів навчання.

Ведуча роль в створенні кабінету довкілля належить викладачеві – завідуючому кабінетом. Він підбирає обладнання, укомплектовує наочні засоби навчання по темах, спостерігає за їхнім поповненням, організовує зберігання, раціональне використання цих засобів у навчальному процесі, створює картотеку навчального обладнання для вивчення кожної теми програми, а також картотеку завдань, дидактичних матеріалів для самостійної роботи учнів. При необхідності викладач залучає учнів до виготовлення недостатніх засобів навчання (наприклад, роздаткового матеріалу, колекцій, вологих і сухих препаратів). У підборі навчальних об'єктів слід урахувати краєзнавчий принцип – максимально використовувати природу рідного краю.

Кабінет довкілля повинен сприяти вирішенню наступних завдань:

- забезпечити навчальний процес необхідним обладнанням, що підвищує ефективність викладання;
- широко використовувати технічні засоби навчання (особливо аудіовізуальні) на заняттях і в інших формах навчання;
- забезпечити навчальним матеріалом лабораторний практикум та інші

заняття в курсі доквілля;

– забезпечити необхідним обладнанням різні види позашкільної і позакласної роботи по предмету.

Кабінет повинен бути не тільки гарно обладнаним і естетично привабливим, а й простим в оформленні, зручним для праці. Не варто при оформленні кабінети перевантажувати його виставочними стендами чи маловикористовуваними в процесі навчання об'єктами природи. Головна увага повинна бути спрямована на устаткування кабінети обладнанням, гарно пристосованим для навчальних занять.

Кабінет доквілля в ідеалі має складатися із трьох приміщень: двох класних кімнат, де проводяться заняття з учнями 3-4 класів і 5-6 класів, та препаратурської кімнати, де зберігаються наочні посібники і лабораторне обладнання. До кабінету доквілля відноситься і куток живої природи, який може бути розташований в окремому приміщенні чи рекреації.

Найбільш доцільно кабінет доквілля розташувати на першому поверсі поруч з холлом, де можна організувати зимовий сад, музей природи рідного краю, виставки натуралістів та ін.

Специфіка викладання доквілля полягає в тому, що на багатьох заняттях використовуються натуральні об'єкти природи, демонструються досліди, проводиться робота з оптичними приладами, для чого необхідне гарне освітлення [1, с. 3-6].

В основу характеристики обладнання кабінету доквілля узятa найбільш поширена класифікація, запропонована акад. С. Г. Шаповаленко: 1) меблі (для робочих місць учнів; для робочого місця викладача; для зберігання навчального обладнання); 2) шкільні дошки (різноманітних конструкцій); 3) пристосування для демонстрації (навчального обладнання на уроках; екранних посібників); 4) технічні засоби: діапроектор, графопроектор (кодоскоп), телевізор, тренажер і т.п. [1, с. 3-6].

Під навчальним середовищем розуміють систему педагогічних умов формування особистості за соціально заданим зразком, розвитку природних задатків учня, його життєствердного національного образу світу як вихідного пункту пізнання дійсності і взаємодії з нею [2].

У традиційній шкільній кімнаті дуже мало місця для самої дитини, її самостійної роботи. Майстерня, лабораторія, матеріали, інструменти, за допомогою яких дитина могла б будувати, творити і самостійно досліджувати – все це в більшості випадків відсутнє. Об'єкти навчання, які б були задіяні в цих процесах, не мають навіть точно визначеного місця в навчальних програмах.

Вигляд шкільних кімнат з їх розставленими партами, показує, що в них все направлено на те, щоб на уроці можна було справитися з найбільшою кількістю дітей, працювати з ними, як із сукупністю одиниць. Це говорить про пасивну роль дітей у навчальному процесі. Цим же самим пояснюється одноманітність методів і програм. Якщо навчальний процес будується на основі «слухання», вчитель може використовувати одноманітний матеріал для вивчення і стандартні методи навчання як говорив Дж. Дьюї, вухо і книга, яка замінює

вухо, складають шлях, однаковий для всіх. За цих умов немає ніякої необхідності виявляти різноманітні можливості і запити, шукати індивідуальний підхід до учня. В програмі існує встановлена кількість готових відомостей і висновків, які повинні бути засвоєними всіма дітьми без виключення за визначений термін. Відповідно до цієї вимоги стандарт освіти задає навчальний матеріал, починаючи від початкової школи і до випускного класу. У ньому міститься якраз стільки бажаного знання і стільки потрібних технічних відомостей, скільки їх є в світі. Тут використано аналіз навчального середовища Дж. Дьюї, але він актуальний значною мірою і для сучасної традиційної освіти, тому і далі будемо звертатися до думок цього визначного педагога і психолога.

Типові риси традиційної освіти – спрямованість на пасивне засвоєння інформації, механічне скупчення дітей, одноманітність програм і методів навчання, які не спрямовують навчальний процес на формування цілісної картини світу, життєствердного образу світу як основної характеристики представника суспільства сталого розвитку, його здатності керуватися принципом соціоприродної справедливості у спілкуванні з об'єктами середовища життя.

Оскільки образ світу формується з перших днів життя, до навчального середовища школи має бути включено сім'ю. Дитина тут навчається, беручи участь в житті сім'ї, звідси вона шляхом спілкування отримує основні цінності для себе, висловлює свої думки про дослідження етносоціоприродного середовища життя, її помилкові уявлення виправляються. Дитина бере участь, крім того, в заняттях домашнім господарством і звідси виносить звичку до старанності, до порядку і пошану до прав і поглядів інших осіб, і основний навик до підпорядкування своєї діяльності загальному інтересу дому. Участь у домашніх роботах створює сприятливі умови для набуття знань. Ідеальний дім буде мати майстерню, де дитина може задовольняти свої прагнення до творчості. У ній будуть здійснюватися і її мініатюрні дослідження. Життя дитини не обмежуватиметься стінами будинку – воно протікатиме і в саду, і в навколишніх полях, і лісах – в природному доквіллі. Під час прогулянок і розмов задовольнятимуться природні потяги дитини до спілкування. Коли ми поставимо життя дитини в центрі і все організуємо в цьому напрямі, ми не змиримося з тим, що дитина, перш за все, істота «слухаюча» [2, с. 156-157].

Під час вивчення курсу «Довкілля» у 5-6 кл. програмою і змістом передбачається проведення уроків у доквіллі або кабінеті доквілля.

Навчальний кабінет – це підрозділ закладу освіти, обладнаний наочними посібниками, навчальним обладнанням, меблями і пристроями, що стосуються навчального предмета або системи навчальних предметів. У ньому проводяться уроки, гурткові, позакласні і факультативні заняття, здійснюється виховна робота з учнями та систематичне підвищення наукової, педагогічної, психологічної та методичної кваліфікації вчителів. Навчальний кабінет –

складник навчального середовища, від якого на 29% залежить ефективність дидактичного процесу.

Важливою проблемою, яка стоїть перед старшою школою, є проблема формування цілісного світогляду, цілісного світорозуміння. Без розв'язання її неможливо планувати дослідження високих рівнів інтелекту та соціальної зрілості випускників, підвищення стану психічного і фізичного здоров'я, сталого розвитку суспільства.

Формування цілісного світогляду потребує відповідного навчального середовища, в тому числі його матеріального складника, елементом якого є кабінет цілісного світогляду. Крім того, в однокомплектній школі економічно доцільно мати кабінет цілісного світогляду замість 5 окремих кабінетів, незалежно від того, викладається зміст освітньої галузі в інтегрованому курсі чи в інтегративній системі окремих предметів.

Для створення кабінету цілісного світогляду необхідно наступне:

- визначити площу кабінету та лаборантського приміщення;
- скласти перелік приладів загального призначення, спільного для вивчення природничо-математичних, літературознавчих предметів, перелік натуральних об'єктів, колекцій спільних для вивчення всіх компонент освітніх галузей «Природознавство» та «Математика»;
- розробити каталог об'єктів дослідження в докільці, спільних для всіх компонент природознавства, математики, літератури та визначити прилади для роботи з ними.

На цей час розроблено каталог таблиць міжпредметного змісту, які виготовлено у відділі інтеграції загальної середньої освіти НАПН України, каталог екранно-звукових засобів навчання, спільних для всіх компонент курсу природознавства. Укладено каталог інструментів і приладів для виконання проєктів, створення моделей під час уроків природничо-математичних предметів. Розроблено каталог демонстраційних приладів, приладів для лабораторних робіт, лабораторних практикумів, матеріалів, необхідних для їх виконання, моделей, специфічних для вивчення кожної з компонент курсу природознавства.

Навчальне обладнання, посібники та прилади зберігаються в кабінеті за розділами програми і за класами з урахуванням потреби у використанні. Демонстраційне обладнання та обладнання для лабораторних робіт зберігається окремо. Прилади загального призначення виділяються в окремий розділ. Для однотипних приладів і роздаткового матеріалу використовуються лотки, укладки. Для зберігання приладів та обладнання кабінет оснащується відповідними меблями та пристроями.

Таблиці зберігаються в спеціальних шафах-ящиках. Прилади для лабораторних робіт матеріали і реактиви зберігаються в лотках і боксах, як правило, за комплектами приладів однієї назви. Місця для зберігання нумеруються і позначаються відповідними написами. До лотків і боксів кріпляться відповідні етикетки.

Технічні засоби навчання (ТЗН) в кабінеті цілісного світогляду умовно поділяємо на два складника: перший – це спеціальні навчальні посібники або носії аудіовізуальної інформації; другий – це апаратура, за допомогою якої подається інформація. У зв'язку з цим використання ТЗН має два аспекти – педагогічний і технічний.

Педагогічний аспект охоплює питання, пов'язані зі створенням носіїв навчальної інформації відповідно до дидактичних вимог освітнього процесу і розробки методики їх застосування. Технічний аспект стосується створення необхідної для використання носіїв навчальної інформації апаратури, яка б відповідала педагогічним і технічним вимогам. Педагогічний і технічний аспекти взаємопов'язані. Учитель повинен створювати або підбирати такі носії навчальної інформації, які б повністю відповідали наявній апаратурі.

Технічні засоби навчання класифікуються за трьома основними ознаками: за призначенням, за функціями, які вони виконують, і за способами впливу на учнів. За призначенням ТЗН діляться на дві групи: ТЗН широкого та спеціального призначення.

ТЗН широкого призначення використовуються в усіх формах навчальних і позанавчальних занять, на всіх рівнях освіти, в усіх класах, для всіх учнів, при вивченні всіх навчальних дисциплін з навчальною, виховною, розвивальною і контролюючою метою. До них належать: телебачення, кіно, звукозапис та його відтворення, радіо, візуальні статичні засоби, технічні засоби контролю.

До ТЗН спеціального призначення належать комп'ютери, калькулятори, копіювальні апарати, демонстраційні стенди, прилади і пристрої, макети, які подають різноманітну інформацію спеціального призначення.

Апарати для використання носіїв інформації досить дорогі. Серед них: програвач, магнітофон, музичний центр, діапроектор, телевізор, відеоманітофон, програвач компакт-дисків, комп'ютер, інтерактивні дошки. Вище перелічені пристрої доцільно не розпорозувати по окремих кабінетах, а тримати в одному приміщенні за умови, що їх буде обслуговувати кваліфікований працівник.

Значний інтерес для учнів представляє голограма. Це оптичний запис зображень об'єктів, який отриманий на фоточутливому матеріалі за допомогою лазерного випромінювання. Користуючись голограмою можна спостерігати об'єкт вивчення в об'ємі, кольорі, з різних боків [3, с. 138-139].

Типи цифрового контенту, що створені для систем часткового або повного занурення, також доцільно використовувати в осередку віртуальної реальності у навчальному кабінеті цілісного світогляду разом з відповідними шоломами віртуальної реальності. До цих типів контенту відносяться: 1) аотографія на 360 градусів; 2) відео на 360 градусів; 3) додатки для шоломів без контролера і частковим ступенем занурення; 4) додатки для шоломів з контролером і частковим ступенем занурення; 5) додатки для шоломів з повним ступенем занурення.

Розглянемо такі типи цифрового контенту і наведемо приклади його застосування в осередку віртуальної реальності у навчальному кабінеті цілісного світогляду.

Фотографія на 360 градусів або панорамне фото відповідає частковому зануренню у віртуальну реальність і має мінімальні вимоги до технічних характеристик шолома віртуальної реальності. Такий тип цифрового контенту може мати дуже високу реалістичність за рахунок того, що він створювався за допомогою фото-відеокамери на 360 градусів і його доцільно використовувати для показу виставок музеїв, вулиць туристичних міст, різних природних середовищ, інтер'єру або місць, де переважна більшість об'єктів статична. Наприклад, фотографії на 360 градусів можна використати на уроці історії за темою «Знайомства з архітектурою стародавнього Риму». Діти одягають шоломи віртуальної реальності на голови і роздивляються фотографії, зроблені в історичних місцях Риму.

Відео на 360 градусів відповідає частковому зануренню у віртуальну реальність. Такий тип цифрового контенту також може мати дуже високу реалістичність за рахунок того, що він створювався за допомогою фото-відеокамери на 360 градусів і його доцільно використовувати для спостереження за протіканням процесів, природними явищами, культурними подіями і т. д. Наприклад, відео на 360 градусів можна використати на уроці природознавства за темою «Ліси в різних кліматичних зонах». Діти дивляться відео на 360 градусів, як у тій чи іншій кліматичній зоні виглядає ліс, при цьому слухаючи його звуки.

Частіше за все додатки для шоломів віртуальної реальності без контролера і частковим ступенем занурення використовують для об'єднання в одному додатку декількох сцен з різним візуальним контентом. Наприклад, додатки для шоломів без контролера можна використати на уроці біології при розгляді теми «Анатомія людини». Учні потрапляють у сцену, де знаходиться анімована 3D модель людини, довкола неї розміщені іконки із зображенням різних органів. При повороті голови по центру екрану з'являється точка-тригер, навівши яку на іконку з органом, ми переходимо до відео на 360 градусів, у якому подорожуємо по цьому органу. Натиснувши на точку-тригер, можна повернутися назад до вибору іншого відео [4, с. 149].

Список використаних джерел

1. Ільченко О. Г. Методичні рекомендації організації кабінету довкілля. Полтава : Наук.-метод. центр інтеграції змісту освіти АПН України, 2000. 20 с.
2. Ільченко О. Г. Навчальне середовище для інтеграції змісту освіти на засадах освіти для сталого розвитку. *Технології інтеграції змісту освіти* : зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. «Інтеграція змісту освіти на засадах освіти для сталого розвитку», 26 квітня 2012 р. / редкол. : В. Р. Ільченко (голов. ред.) та ін. Вип. 4. Полтава : ПОППО, 2012. С. 155-161.
3. Ільченко О. Г. Кабінет цілісного світогляду в старшій школі. *Технології інтеграції змісту освіти* : зб. наук. пр. Всеукраїнського круглого столу

«Інтеграція змісту освіти в профільній школі», 17 квітня 2019 р. Вип. 11. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2019. С. 137-140.

4. Голота О. В. Які типи цифрового контенту доцільно використовувати в осередку віртуальної реальності у навчальному кабінеті цілісного світогляду. *Технології інтеграції змісту освіти* : зб. наук. пр. Всеукраїнського круглого столу «Інтеграція змісту освіти в профільній школі», 17 квітня 2019 р. Вип. 11. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2019. С. 147-151.

Голота Олег Володимирович
Ільченко Олексій Георгійович

ОБЛАДНАННЯ КАБІНЕТУ ДОВКІЛЛЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

У статті розглядаються особливості організації та обладнання кабінету довкілля в загальноосвітній школі, що допомагають спрямувати навчальний процес на формування цілісної картини світу, життєствердного образу світу як основної характеристики представника суспільства сталого розвитку, його здатності керуватися принципом соціоприродної справедливості у спілкуванні з об'єктами середовища життя.

Ключові слова: кабінет довкілля, цілісна картина світу, життєствердний образ світу, віртуальна реальність.

В статье рассматриваются особенности организации и оборудование кабинета «довкилля» в общеобразовательной школе, помогающие направить учебный процесс на формирование целостной картины мира, жизнеутверждающего образа мира как основной характеристики представителя общества устойчивого развития, его способности руководствоваться принципом социоприродной справедливости в общении с объектами среды обитания.

Ключевые слова: кабинет «довкилля», целостная картина мира, жизнеутверждающий образ мира, виртуальная реальность.

The article considers the peculiarities of the organization and equipment of the environment office in secondary school, which help to direct the educational process to form a holistic picture of the world, a viable image of the world as the main characteristic of a sustainable society, its ability to be guided by the principle of social justice.

Key words: cabinet environment, holistic picture of the world, life-affirming image of the world, virtual reality.

УДК 37.013.3:57.081.1 (043.3)

О. С. Гринюк

ЦІЛІСНІСТЬ ЗНАТЬ ПРО ПРИРОДУ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ

Постановка проблеми. Вирішення проблеми формування цілісності знань учнів про природу має державне значення, оскільки природничо-наукова освіта